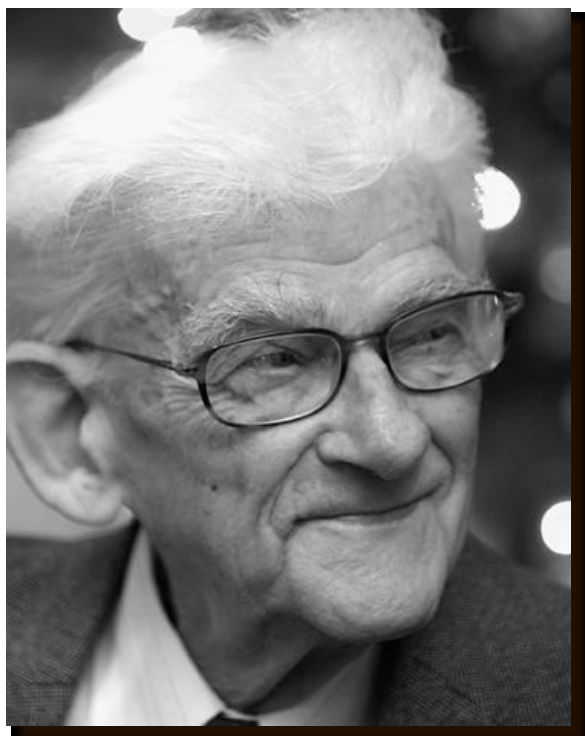

HOMMAGE

*Ujfalussy József akadémikus
(Felvégi Andrea felvétele)*

Az ember élete folyamán megszámlálhatatlan élményben részesül, melynek eredetét később alig-alig tudja meghatározni. Vannak élethelyzetek, melyekben ezek az élmények sűrűsödnek, mások viszont elemi erővel világosítják meg, sőt kijelölhetik az életutat és megszabják gondolkodásunk arculatát is. Ez utóbbi késztet most arra, hogy a legmélyebb tisztelettől és köszönettől indítatva emlékezzek röviden zeneakadémiai professzoromra, Dr. Ujfalussy József zenetörténész-akadémikusra, születésének 100-adik évfordulója alkalmával.²

Zeneesztétikát és zeneelméletet tanított nekünk. Partnerként kezelt bennünket, mert természetesnek tartotta, hogy a szélesebb körű tudás elsajátítására törekszünk, tanulni akarunk. Esztétika óráin a XVIII-as tanterem mindig tele volt.

Zeneakadémiai éveim alatt jelent meg A. C. Debussy-ről szóló monográfiája³, mellyel megajándékozott engem is. Az 1962-es (1963?) tanév folyamán az akadémia 16-os tantermében heti rendszerességgel tartott kurzust Debussyról, elsősorban a dalokról, a Pelléas és Mélisande-ról. A zongoránál ült – és a kor szellemi világába beágyazva – a szóban forgó műveket játszotta is. A kurzusra volt tanárommal, akkor már kollégámmal, Kadosáné Szabó Mártával együtt rendszeresen eljártunk. Sok szó esett a 20. század eleji francia kultúráról, irodalomról, sort kerített beszélgetésekre, melyek új és új kapukat nyitottak meg érdeklődésünkben. Rendkívüli, gazdag évek voltak ezek.

Ujfalussy tanár úr – ahogy szólíttatta magát – szellemi hagyatékát könyveiben, a vele készült interjúkban, publikációkban bőségesen megtaláljuk, tájékozódhatunk, ezért csak legszemélyesebb emlékeimre, tényekre kívánok visszatekinteni, olyasmikre, amikről nem tehet említést más, mert nem köztudottak.

Abban a különleges helyzetben voltam, hogy diplomám megszerzése után is figyelemmel kísérte zenei tevékenységemet. Hangversenyeimre gyakran eljött, megosztotta velem véleményét. Megjegyzéseivel sok mindent kitisztázott már a koncertek előtti konzultációk alkalmával is, amelyre valahányszor megkértem, mindig jutott ideje. Véleményét, kritikáját óriási tudásanyag formálta, melyben zeneakadémiai tanulmányai (karmesterképző, zeneszerzés, fuvola szak) a korábbi debreceni egyetem klasszika-filológia szakán kapott doktori végzettségével (görög-latin szak) összegződtek.⁴

Tanulmányaim befejezése után néhány évtizeddel később, a Zeneakadémia rektoraként⁵ segített hozzá ahhoz a külföldi ösztöndíjhoz (Varró hagyaték feldolgozása), melynek tartalma és végső eredménye alapjaiban befolyásolta további zenei tevékenységemet is. „Visszatérhetünk ez által a gyökerekhez” - fogalmazta tömören, mint aki olyan feltárássra megérett anyagról, dologról nyilatkozik, mely nemcsak száraz, történeti kutatás, hanem a jelen zenei szemléletének, megértésének mélyebb és hitelesebb alapja lehet.

Számtalan egyéb felelősségteljes kötelezettsége mellett a később létrehozott Varró Margit Alapítvány⁶ elnöki tisztét is első kérésemre elvállalta. Az ügy időszerűségébe vetett hite lendületet, kitartást, elkötelezettséget adott a munkához, a nehézségekkel szemben pedig erőt és türelmet biztosított. Minden felmerülő akadály elhárítását egyfajta szeretettel teli bölcs mosollyal tette egyszerűbbé. Egyrészt hitt a zene és a gyermek kapcsolata kiművelésének fontosságában, másrészt abban, hogy a zeneművek olyan gondolatok hordozói, melyek sokoldalú eszmevilágot közvetítenek, ezért emberi, szellemi, érzelmi, zenei nevelő erejük egy fejlődő gyermekre életre szóló hatással lehet. Az ország zenetanuló fiataljai részére Budapesten csaknem negyven hangversenyt szerveztünk, melyek meghallgatására ugyancsak gyakran eljött. Elnökségének tíz éve alatt rendezett koncerteken az ország zeneiskoláinak tanárai és növendékei megközelítően ezer fővel képviseltették magukat.

Tanárkollégám, Balázsne Szatmári Éva mindvégig fáradhatatlanul segített ezeknek a hangversenyeknek előkészítésében, lebonyolításában.

E rövid visszaemlékezésben bemutatott műsorok csak töredékei a teljes listának. Az alapítvány tevékenységének egyes állomásai azonban önmagukért beszélnek.

– Az ez idő alatt készült „Magyar zene a zongoratanításban 1900-2000” című 240 perces video antológia elnyerte az UNESCO Yehudi Menuhin által alapított „World Decade of Cultural Development” elnevezésű kitüntetést (1996).

– A zeneiskolai növendékek Bartók műsorát vetítették a párizsi Magyar Bartók rendezvény keretén belül (1997).

– A Magyar Rádió, a TV1 és a Duna TV egy éven át 25-25 alkalommal sugározta „Zenélő gyermekkezek” címmel a gyerekek hangversenyeinek felvételeit (1997).

– Az összefoglalóban látható listák érzékeltetik, hogy tengeren innen és túl hány felsőfokú külföldi intézmény, magyar zeneiskola (több, mint 300 intézmény) kapta meg ajándékba a „Magyar zene a zongoratanításban 1900-2000” című videofilmet, mely 36 magyar zeneszerző zongora műveiből mutat be válogatást.⁷

Az Ujfalussy tanár úr által elnökölt alapítvány⁸ történéseinek felelevenítésével szeretném köszönetemet és múlhatatlan hálámat leróni felejthetetlen tanárom emléke előtt.

¹ Marcel Proust francia író (1871-1922) hétkötetes regény sorozatának címe (1909-)

² Dr. Ujfalussy József (1920. II. 13 - 2010. I. 22), születésének 100., halálának 10. évfordulója

³ Achille-Claude Debussy, 1959, Gondolat Kiadó, Kis zenei könyvtár sorozat 7. kötete ⁴ Dr. Domokos Zsuzsa összefoglalója alapján

⁵ 1988

⁶ Alapítási év: 1992

⁷ Megjelent: 1995

⁸ 1992-2002

A Varró Margit Alapítvány története 1992 -2002 között

elnök: Ujfalussy József akadémikus

Varró Margit pedagógiai eszméi

Tartalom:

- ✦ Bartók Béla ajánlása
- ✦ Varró Margit pedagógiai eszméi
- ✦ Hangversenyek, sajtó
- ✦ "Magyar zene a zongoratanításban 1900 - 2000" megjelenése
- ✦ UNESCO elismerés
- ✦ 1997 Párizs - Bartók kiállítás
- ✦ TV és rádióadások
- ✦ Reklám külföldön és itthon
- ✦ Köszönő levelek
- ✦ Starker János Varró Margitról
- ✦ A Zeneakadémia átvételi elismervénye

Ábrahám Mariann